

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra FRU MARIES BAUTASTEEN VED RØNNEBÆKSHOLM

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 27.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947088826368/facsimile.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Fru Mariæ Bautasteen

steen eller dog var slebet og glattet til Ukiendelighed, istedenfor kun at være tilhugget og tildannet efter sin Art og til sit Brug. Og naar en saadan Bautasteen er reist af danske Bønder og Huusmænd, af egen Drift og efter deres eget Hoved, da veed Alle hvem der kiender dem, at den er ikke reist for ingen Ting, thi der skal altid Noget og sædvanlig Meget til at sætte Danske Bønder og Huusmænd og især magelige Sællandsfare i Bevægelse for Noget, der koster noget, og kan snart koste dem hvad de kalder meget, om ikke formeget. Og skjøndt det kun er en Kampesteen, tildannet af Steenbuggeren i Skielby, Niels Madsen, saa har den dog kostet hvad Sællandske Bønder og Huusmænd kalder meget at give ud som en Almisse og at sælge paa en Steen, thi vel veed jeg ikke og har heller aldrig spurgt om, hvormeget Bautastenen har kostet i rede Penge, men jeg har dog hørt af et trofast Ørevidne, at da Mændene først ifjor var samlede om den Sag, hvor Sognefogden Jørgen Jepsen fra Steenstrup og Jens Vincentsen fra Bøgesø fødte Tanken og førte Ordet, da sagde den gamle Bonde, som skulde gjøre Begyndelsen, jeg giver fem Specier, og han tænkte vel, der vilde Ingen af de Andre stikke ham, men han blev dog stukket, for en anden Bonde sagde: jeg giver tredive Rigsdaler, og det er mig Nok til Beviis paa, at Fru Mariæ Bautasteen har kostet Danske Bønder og Huusmænd meget meer end de vilde give for ingen Ting.

Da nu Ære-Støtten for Fru Marie er sat af Sællandske Bønder og Huusmænd, efter deres Hjertes Drift og efter deres eget Hoved, saa følger det af sig selv, at Læsningen maa være det maadeligste, og at det langt mere var Fru Mariæ Hjerter end hendes Aand, baade Runerne og Bautastenen i det Hele efter deres Mening skulde pege paa, men det skader igunden slet ikke, for deels er Læsningen ikke blot paa Bautasteen men ogsaa i Menneske-Livet noget af det Mindste, og deels er Aanden Noget, man ikke nær saa tydelig enten med Støtter eller Runer kan pege paa som paa Hjertet, og endelig kan Hjertet, som en Moder, meget lettere og meget snarere tage imod Indtryk af Aanden, end det kan føde et virkeligt Udtryk for Aanden.

Det er derfor i mine Øine allerede meget, at i det mindste Jørgen Jepsen og Jens Vincentsen dog ikke ved denne Leilighed har glemt, at det er »Aanden«, som gjør levende, thi de bekostede selv en lille hvid Due paa Toppen af Ære-Støtten, og Jørgen Jepsen sagde udtrykkelig, at det var, fordi

Fru Mariæ Bautasteen

de vidste, at det var Aanden, som havde gjort Fru Marie til hvad hun var, og fordi de havde lært af den Hellige Skrift, at Duen betegnede Aanden.

Og hvad nu Læsningen paa Fru Mariæ Bautasteen angaaer, da vilde den vel i mine Øine være meget bedre, naar den havde været noget læseligere og meget kortere, omtrent som paa vore gamle Runestene, saa der blot klarlig havde staaet: Bønder og Huusmænd satte af dem selv denne Ære-Støtte for Fru Marie til Rønnebæksholm 1855. Gud glæde hendes Sjæl i Himmerigt! men det er dog begribeligt nok, at naar Bønder og Huusmænd fandt sig bevægede til paa egen Bekostning at sætte Fru Marie en Ærestøtte, da vilde de ogsaa have, der skulde staae at læse, at de fandt sig bevægede dertil, fordi hun afløste Hoveriet, skænkede alle Bønderne Jagtretten og overlod alle de Bønder og Huusmænd, som vilde tage derimod, deres Gaarde og Huse til fuld Eiendom for en billig Betaling.

Man kan nemlig ikke forlange af Sællandske Bønder og Huusmænd, at de skulde betænkt, hvad de Boglærde sædvanlig enten fortæ eller benægte, at alle Bogstaver baade paa Steen og Papir er Dødbidere, som hverken kan tale eet levende Ord eller selv forklare og forsvare sig, men forudsætter en tilsvarende Mund, der kan og vil give levende Besked om hvad de peger paa, saa det nyttede slet ikke Fru Marie til et priseeligt Eftermæle, at der stod paa Stenen: Hoveriets Afløsning, Jagtrettens Skænkelse, Selveiendoms Befordring, naar der ikke fandtes Munde i Nærheden, som kunde og vilde forklare hvorfor og hvordan Fru Marie gjorde sin Gierning, saa det blev en rigtig god Gierning, der fortjende at mindes og æres.

Naar der imidlertid er saadanne Munde i Nærheden, da skæder det jo ikke at man har forlangt den Umuelighed af Stenen, at den skulde give Fru Marie hendes Eftermæle, og jeg er sikker nok paa, at naar Børn og Fremmede spørger Rønnebæksholms Bønder og Huusmænd: hvordan var saa den Fru Grundtvig, som I har gjort saamegen Ære ad? hvad Godt gjorde hun? at de da ikke blot vil pege paa Bogstaverne og sige: læs! thi vel troer jeg ikke, at ret mange sællandske Bønder og Huusmænd, foruden Pengene een Gang for alle, vil til daglig Brug koste mange Ord paa Fru Mariæ Eftermæle, men Somme vil dog, og de Andre vil sikkert, saa tit det skal være, svare Børn og Fremmede: det kan I spørge vor Moder om, hun kan fortælle det Altsammen, og saa skal jeg love for, at